

23. MAJ 2022

SAGSNOTAT

Vedr. Akutindsats som led i den danske Ukraine-indsats:
Tosproglige medarbejdere med tolkepotentialer

LEDELSSESSEKRETARIATET

Sagsbehandler Den nationale danske tolkeordning

DIR 51 30 17 28

MOB 51 30 17 28

Nye krav til løsning af velfærdsopgaverne

Tilstrømningen af ukrainere til Danmark har stor betydning for de kommunale velfærdsopgaver og skaber et massivt pres på de lokale personaleressourcer. Derfor vurderer Københavns Universitet (KU) og Københavns Professionshøjskole (KP) – på samme måde som HK Service Hovedstaden – at der i den aktuelle situation er et markant og presserende behov for at rekruttere flere 'hænder' til at løse disse velfærdsopgaver. Det kan effektivt ske gennem rekruttering af tosproglige medarbejdere med potentialer for et virke som sproglige brobyggere mellem professionelle og ukrainske borgere, som er i berøring med de danske myndigheder gennem f.eks. dagtilbud, skole, jobcentre, ældrepleje etc. Rekrutteringen vil ske via det dansk-ukrainske community.

dvh@hum.ku.dk

KU og KP har derfor, under inddragelse af bl.a. Forsvarsakademiet, udviklet nærværende forslag til en *akutindsats med henblik på sproglig kvalificering af den danske Ukraine-indsats*. Indsatsen implicerer et sammenhængende og progressivt videreuddannelsesforløb, der opkvalificerer tosproglige medarbejdere, som *dels* kan være en ressource i forbindelse med det verserende arbejde i regioner, kommuner, interesseorganisationer, virksomheder m.fl. med at tilbyde nyankomne ukrainere støtte fra velfærdssamfundet, *dels* kan bidrage aktivt til at kvalificere offentlige virksomheders indsats med at rekruttere nyankomne ukrainere på det danske arbejdsmarked.¹

¹ Akutindsatsen er i dette oplæg målrettet offentlige virksomheder, men vil kunne tilpasses den private sektor, hvis dette efterspørges.

Akutindsatsen bygger på delelementer fra konceptpapiret vedr. en national tolkeordning² og kan ses som et pilotprojekt inden for det i konceptpapiret skitserede år 1. Indsatsen bygger desuden på elementer fra den akutte tolkeindsats i Norge.³

I akutindsatsen indgår en tosprøgstest og elementer, der dygtiggør den tosproglige medarbejder til oversættelsesarbejdet i hverdagen, samt sprogekoder og kultur, tavshedspligt, habilitet og neutralitet. De tosproglige medarbejdere er desuden opkvalificeret til at kende det danske velfærds-system og de overordnede love og regler, der gælder inden for tre sektorer: Det pædagogiske og sociale område, arbejdsmarkedet samt ældrepleje og sundhed. Efter aftale med HK Service Hovedstaden prioriteres det pædagogiske og sociale område i første omgang.

Afprøvning som pilotprojekt

Videreuddannelsesforløbet implementeres som pilotprojekt i samarbejde med HK Service Hovedstaden, der finansierer projektet som del af organisationens humanitære indsats, og det implicerer rekruttering af tosproglige medarbejdere fra det dansk-ukrainske community via *dels* fagmiljøernes netværk og Forsvarsakademiet, *dels* NGO-organisationen Bevar.Ukraine.dk, som HK-Danmark samarbejder med om den humanitære indsats.

Erfaringerne fra pilotprojektet vil, under forudsætning af finansiering til videreudvikling, kunne udfoldes og målrettes de specifikke behov i stat, kommuner, regioner, interesseorganisationer m.fl. De enkelte videreuddannelsesforløb vil ved implementering forventeligt kunne finansieres af de private og offentlige kompetencefonde.⁴

Videreuddannelsesforløbet kvalificerer i første omgang ikke til certificering eller autorisation som tolk. Tosproglige medarbejdere kan derfor ikke anvendes i forbindelse med opgaver, der kan lede til afgørelser, f.eks. straffesager. Disse niveauer vil kunne opnås i senere forløb inden for rammen af den nationale danske tolkeordning. Derved åbnes på den *ene side* op for en karriere som tolk. På den *anden side* åbner uddannelsesforløbet op for en karriere inden for velfærdsprofessionerne for de kursister, som gennem forløbet stifter bekendtskab med disse professioner og som på denne baggrund beslutter sig for en karriere i dette felt.

² [UFU, Alm.del - 2021-22 - Endeligt svar på spørgsmål 46: MFU spm. om, at oversende rapporten, udarbejdet af Københavns Universitet og Københavns Professionshøjskole om en dansk tolkeordning, til uddannelses- og forskningsministeren / Folketinget \(ft.dk\)](#)

³ [Ekstraordinært uddanningsstilbud i tolking på ukrainsk - OsloMet](#)

⁴ Forudsætningen for dette er, at kompetencefondene anerkender uddannelsesforløbet som et sammenhængende og samlet videreuddannelsesforløb.

Akutindsatsen bidrager derfor både til at skaffe ekstra hænder i f.eks. kommunerne (den korte bane) og til at styrke de enkelte velfærdsprofessioner (den lange bane). Herved udvides offentlige virksomheders rekrutteringsgrundlag, og herved styrkes og professionaliseres tolkeprofessionen i Danmark.

Et progressivt videreuddannelseskoncept

Akutindsatsen er tænkt som led i et progressivt uddannelseskoncept, og den indeholder tre centrale elementer:⁵

- 1) **Tosprogstest** målrettet potentielle tosproglige medarbejdere, som mangler formelle kvalifikationer. Testen udmøntes som en mundtlig prøve på basis af talt og skrevet sprog på både dansk og det andet sprog. En bestået test kvalificerer kandidaten til at gå videre til 2 og 3.

Pris pr. deltager: 10.012, 00 kr., herunder bl.a. medregnet eksamensplanlægning og eksamination ved hhv. ansatte fra KU og KP samt eksternt rekrutterede eksaminatorer fra Forsvarsakademiet.

- 2) **Introduktionsskursus ”Danmark som velfærdsstat og brobygning mellem sprog og kulturer”** (under forudsætning af bestået tosprogstest). Kurset introducerer til tilværelsen som borger i Danmark. Hovedvægten lægges på indføring i velfærdssamfundets organisering – herunder service og ydelser i forskellige velfærdssektorer. Desuden trænes deltagernes oversættelseskompetencer. Kurset varer 18 timer og tilrettelægges som 6 eftermiddags- og aftenkurser. Indholdet er bygget op omkring temaerne: a) At leve i velfærdssamfundet, b) dagtilbud og skoleområdet, c) social- og ældreområdet. Kurset kvalificerer kandidaten til at gå videre til 3.

Pris pr. deltager: 5.130,00 kr.

- 3) Indføringskurser målrettet tre specifikke sektorer (under forudsætning af hhv. bestået tosprogstest og gennemførelse af introduktionskurset):
 - a. *Det pædagogiske og sociale område* (børn, skole, handicap etc.). Fokus vil være på følgende emner: dagtilbud som institution, kulturen i danske dagtilbud, samarbejdsformer i dagtilbuddene, folkeskolen som institution, det danske skolesystem,

⁵ De angivne priser er eksklusiv moms. Priserne for de enkelte forløb vil blive endeligt fastsat efter gennemførelsen af pilotprojektet. Ved gentagelse af den enkelte forløb – og afhængig af omfanget af kursusudbuddet – forventes der at kunne opnås økonomisk stordriftsfordel.

samarbejdsformer i folkeskolen, modtagedidaktik, forældresamarbejde, leg og læring, børnesyn samt pædagogik og didaktik, herunder særligt fokus på modtagedidaktik, jf. ovenstående.

- b. *Arbejdsmarkedet* (jobcentre, psykiatri etc.). Fokus vil være på følgende emner: Helhedsorienteret indsats og samarbejdet med øvrige forvaltninger omkring social-, psykiatri-, handicap- og sundhedsproblematikker, problematikker i forhold til børn og unge fx pasning, sygdom m.m., arbejds- og opholdstilladelse - herunder bankkonto, hvad kan jobcenteret hjælpe med (fx CV, ledige jobs, praktik, det danske arbejdsmarked – jobåbninger, ret og pligt samt A-kasse).
- c. *Ældrepleje og sundhed* (ældre, organisering af hjemmepleje, kommunale sundhedsnetværk, psykiatri etc.). Fokus vil være på følgende emner: Organiseringen i det borgernære sundhedsvæsen (organisationskendskab og forståelse), lovgivning (Sundhedslov og Servicelov), værdig ældrepleje i et rehabiliterende perspektiv, syge ældre, palliation samt kommunikation og samarbejde.

Kurserne er specialiserede i forhold til de enkelte sektorer, og de varer 48 timer og tilrettelægges som 16 eftermiddags- og aftenkurser. De kan være på akademisk niveau og vil blive udviklet med udgangspunkt i allerede udbudte kompetencegivende efteruddannelser på KP.

Pris pr. deltager: 13.680,00 kr.

Efter gennemførelse af 1 til 3 er kandidaten kvalificeret til titlen ”tosproglig medarbejder”. Uddannelsens enkelte elementer vil ved tilfredsstillende gennemførelse blive honoreret med et kursusbevis.

Der er tale om en akutindsats, men akutindsatsen vil på den længere bane kunne indgå i udfoldelsen af den nationale danske tolkeordning.

Med venlig hilsen

Jens Erik Mogensen (KU) og Tove Hvid Persson (KP)